

Tæt på din økonomi

SEGES, virksomhedsøkonomi laver bl.a. også:
Regnskabsanalyser og benchmarking // Afgrødekalkuler // Prisprognoser

Seges InSight giver automatisk beregning af værdien af soliv

Af Michael Groes Christensen, specialkonsulent, Seges Innovation

Værdien af et reddet soliv afhænger af priserne, den enkelte besætning, og hvor langt der regnes. Det er relevant for nogle at inddrage tabt DB i smågriseproduktionen. Med de aktuelle priser er værdien 37-55 kroner/procentpoint ved øget so-overlevelse, og beløbet kan være endnu højere i problembesætninger.

Seges InSight giver nu alle en automatisk beregning, som viser besætningens minimumsværdi på bundlinjen til og med fravæning ved at øge so-overlevelsen med to procentpoint.

Marginalt er regnestykket delt op i fem elementer, som gennemgås nedenfor. Beregningen kunne suppleres med, at færre spildfoderdage også kan give ekstra DB efter fravæning (6) – se tabel. Tabt slagteindtægt (1). I 2023 varierede noteringen

for søer mellem 9,3-14,1 kroner/kilo inklusiv efterbetaling, og dette gav et værditab på mellem 17-26 kroner/årsso/procentpoint. Yderligere kan der tillægges en ekstra udgift på cirka 3,5 kroner/procentpoint, som stammer fra Daka-omkostninger samt tidsforbruget ved at fjerne afgæde søer (2-3).

En død/aflivet so/gylt er en ufrivillig udskiftning (4). To procentpoint højere overlevelse af søer på årsplan svarer til en højere so-overlevelse per kuld på cirka et procentpoint. I Seges InSight antages det, at cirka halvdelen af dem, som reddes, kan fortsætte og få mindst et kuld mere.

Forventningen er derfor, at 1. kulds-procenten kan falde med cirka 0,5 procent, når overlevelsen i hele besætningen øges med 2 procentpoint. Et reddet soliv giver cirka 316 kroner i mindre marginal polteudgift.

I Seges InSight beregnes på besætningsniveau, hvor

mange spildfoderdage en død so i gennemsnit har haft.

Medianen for besætningerne er 45 spildfoderdage per død so i Seges InSight (5). Mange aflives/dør højdrægtige (90-116 spildfoderdage/kuld), men gennemsnittet holdes nede, fordi nogle søer dør diegivende og har 0 spildfoderdage/kuld.

Hvis det antages, at der er 45 spildfoderdage per død/aflivet so, fås cirka følgende per kuld: To procentpoint bedre overlevelse af søerne giver cirka 0,9 færre spildfoderdage per kuld, cirka 0,013 flere kuld per årsso eller cirka 0,2 flere fravænnede grise/årsso. Værdien af én spildfoderdag/kuld er sat til 24,7 kroner/dag ved 7 kilo produktion. Der kan også lægges et tabt DB for smågrise 7-30 kilo på gevinsten (6). Her er beløbet 6,7 kroner/dag med beregnet notering og 22,9 kroner/dag ved markedspris på solgte smågrise. De kan adderes til beløbet før fravæning.

Beregningerne i Seges InSight konverterer spildfoderdage for døde søer til en produktiv dag i forholdet 1:1. Det lyder måske lidt optimistisk, da et reddet soliv fortsat kan koste spildfoderdage. En regression på landsgennemsnit 2022 finder, at faktoren er cirka 1,33. I problembesætninger med høj sodødelighed har Seges tidligere fundet, at spildfoderdage-reduktionen ved at hæve overlevelsen af søer var faktor 3,6.

Årsagen til, at faktoren kan være højere end de 'redede' soliv i sig selv egentlig berettiger til, kommer af, at de ændringer, som måske foretages i det daglige management, lønner sig i flere produktive dage for alle kuld i besætningen.

Som tabellen viser, er der ikke ét beløb for, hvad en reddet so er værd. Det afhænger som altid af forudsætninger for besætningen.

Økonomi so-overlevelse med varierende enheder

	Enhed	Enheder per reddet so middel SEGES Insight	Værdi kr. per enhed pt. SEGES Insight	SEGES Insight middel	Mest sandsynlig værdi på landsplan	Høj sodødelighed
Faktor spildfoderdage/kuld per %-point øget overlevelse	Gns. alle kuld			1	1,33	3,6
Øget slagteindtægt (1)	Kr./reddet so	1	1.980	1.980	1.980	1.980
Sparet Daka (2)	Kr./reddet so	1	247	247	247	247
Sparet arbejde (3)	Kr./reddet so	1	100	100	100	100
Mindre marginal polteudgift (4)	Kr./reddet so	0,5	712	316	316	316
Værdi færre spildfoderdage/kuld til og med 7 kg * faktor (5)	Kr./dag	45	24,7	1.101	1.478	4.001
I alt per reddet soliv	Kr./reddet so			3.743	4.121	6.643
Overlevelse af søer i kr./%-point til og med fravæning	Kr./%-point			37	41	66
Værdi ved 1.000 års søer og 2 %-point flere overlevede søer til og med fravæning				74.857	82.416	132.868
Værdi færre spildfoderdage/kuld 7-30 kg produktion markedspris * faktor (6)	Kr./dag	45	22,9	1032	1371	3716
I alt per reddet soliv med smågriseproduktion				4.775	5.491	10.359
Overlevelse af søer i kr./%-point til og med 30 kg (aktuel markedspris smågrise)	Kr./%-point			47,8	54,9	103,6
Værdi ved 1.000 års søer med 30 kg produktion og 2 %-point flere overlevende søer				95.501	109.827	207.185